DE BUTLER VAN GOD

ELLEN DE BRUIN

DE BUTLER VAN GOD

2026 Prometheus Amsterdam

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te achterhalen. Aan hen die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op enig recht, wordt verzocht contact op te nemen met Uitgeverij Prometheus, Herengracht 48, 1015 BN Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

© 2026 Ellen de Bruin
Omslagontwerp Prometheus
Omslagbeeld Avalon Nuovo
Foto auteur Joke Schut
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 6010 4

Juli (vooruitblik)

De uitzending was al over de helft toen ineens de druipende rode bloedsinaasappel van het logo door het beeld buitelde, begeleid door de bumpertune die betekende dat er Brekend Nieuws was. Die tussenanimatie bestond sinds de Juicepaper ook af en toe serieus nieuws bracht, op dagen dat er niet genoeg *juice* was. Serieus nieuws met een sensatietwist, want het moest wel bij het programma passen. Daan en Goof leken er zelf nog elke keer van te schrikken, ook al had Goof het woord 'brrrekend' zelf met extra zware stem ingesproken.

'O, we krijgen ineens iets door,' zei Daan en greep naar haar linkeroor alsof daar een insect rondzoemde, een alwetend insect. Haar ogen gingen wijder open: 'Er zijn twee Nederlanders omgekomen die op vakantie waren in Venetië. Venetië! Goof, wat kunnen we hier verder over zeggen?'

Goof wierp Daan een geschrokken blik toe, een beetje beschuldigend ook, alsof hij gehoopt had dat zij dit af zou handelen. 'Op dit moment niets,' herpakte hij zich, toen hij duidelijk nieuwe informatie in zijn oortje kreeg. Snel nam hij een toon aan alsof hij er alles van afwist:

‘Omdat de nabestaanden nog ingelicht moeten worden, is nog niets bekendgemaakt over de identiteit van de slachtoffers. Maar vast staat dat het onder de streep een diepzwart scenario is dat zich hier heeft afgespeeld. Wij komen hier zeker zo spoedig mogelijk op terug en we rekenen erop dat we dan ook kunnen vertellen of het een ongeluk was of dat er...’ Goofs stem ging omlaag: ‘...iets ánders aan de hand was.’

‘Ja,’ piepte Daan. ‘Venetië dus. Waar nu ook die grote kunsttentoonstelling bezig is. En het is misschien een beetje een rare overgang, maar we gaan toch maar door met de modemissers. Goof, jij weet volgens mij wie er afgelopen week het ergst geblunderd hebben?’

‘Daar weet ik inderdaad álles van,’ zei Goof.

1

Amber, Berlijn, januari

Amber voelde zich eenzaam in hun zwijgen en het was haar eigen schuld, want zij was begonnen. Zij liep hier voor hem te verzwijgen dat ze was komen vliegen. Omdat hij altijd zo *what would Greta Thunberg do* was, over alles.

Gisteren had ze hem op insta bij de Brandenburger Tor zien staan en ze had meteen gedaan of ze ook in Berlijn was. *hee leuk, even afspreken?* had ze ge-dm'd, want in Berlijn kon dat, afspreken; als ze in Amsterdam afspraken zou de Juicepaper er niet meer over ophouden, zeker omdat ze al eens met hem op een foto was beland. Toen hij *yesss* antwoordde, wat voelde als de beloning voor één gezellig gesprekje gevolgd door al haar likes van al zijn foto's, had ze meteen een vlucht geboekt. Ze had helemaal niet aan de trein gedacht. En vanaf het moment dat het ticket in haar mail zat, had ze zich zijn hotelbed in gefantaseerd.

Maar wat dacht ze nou: Feike Tomlin, knapste man van Nederland, engelachtig blond, tweevoudig Gouden Kalf-winnaar op zijn drieëndertigste, net begonnen aan zijn carrière bij de Duitse televisie. Ja, Amber wist pre-

cies wat ze dacht, het punt was dat hij dat niet leek te denken.

Het begon er al mee dat hij niet in zijn hotel wilde afspreken, maar in een kunstgalerie. Hij kénde haar natuurlijk ook helemaal niet, ze hadden één met natuurwijntjes besprenkeld gesprek gehad, na een onduidelijk feestje, op het terras van een nog onduidelijker café, op wiebelige krukjes. Verbazingwekkend hoe scherp die foto nog was geworden.

Heerlijk gesprek was dat geweest. Heel persoonlijk. Hij had verteld over gedoe met zijn huisbaas, en over zijn eerste rol in een grote Duitse politieserie, maar daar was hij best bescheiden over. Hij was het lijk, dus het was geen grote rol, en het was een mannelijk lijk in vrouwenkleren, dat vond hij ook jammer. Daar moesten ze een trans persoon voor nemen, zei hij, want die kregen al zo weinig normale rollen, en daar had hij natuurlijk gelijk in. Hij had overwogen te weigeren, zei hij, maar het was zijn voet tussen de deur van de Duitse tv, hij móest wel. Op dat moment vond ze hem echt heel erg lekker; die gepijnigde blik stond hem zo goed. *What would Greta Thunberg do* als Greta Thunberg een actrice was, dacht ze terwijl ze naar hem keek. Maar als zo'n serie een lijk in vrouwenkleren wilde, en als ze niet met het vliegtuig naar de opnamelocatie hoefde, zou Greta de actrice natuurlijk ook gewoon gaan liggen.

De fotograaf was waarschijnlijk precies langsgekomen toen Amber 'gewoon gaan liggen' dacht en Feike Tomlin diep in de ogen keek, want ze stond geweldig op die foto. Ja, niet zo mooi als hij uiteraard.

Geen idee meer wat ze hem die avond over zichzelf had verteld. Gelukkig vertelde ze niet zo graag over zichzelf. Ze had vast niets gezegd over haar hekel aan beeldende kunst, want dan liepen ze hier nu niet, tussen precies het soort kunst dat ze haatte. Doeken vol vlekken en vlakken, strepen en vegen. Een groepstentoonstelling, en dat was sowieso iets om op neer te kijken, wist ze, in een voormalig kerkgebouw, ongetwijfeld een van de galerieën van God. Gregson Odell, rijkste kunsthandelaar ter wereld en in de hele wereldgeschiedenis.

Nou, smaak had God niet.

Amber slenterde twee schilderijen achter Feike aan. Dit was dus kunst die mensen goed vonden. Klodders kleur op wit, dacht ze, elk van die schilderijen had *Klodders kleur op wit* kunnen heten. Hoewel er ook kleuren bij zaten die je amper kleur kon noemen: variaties op het thema beige, een monsterlijk soort roodbruin, fluorescerend mosterdgeel als de kots van een radioactieve kat. De dwanggedachte 'dit kan mijn kleine zusje ook' kwam bij haar op. Ze mocht dat thuis nooit zeggen, terwijl zij het kleine zusje was. Ze vond die zin gewoon heel grappig, maar die maakte haar moeder woest. Ach, alles wat ze deed of zei maakte haar moeder woest de laatste tijd.

Ze keek naar Feike, zijn blonde man bun, zijn gladde wangen, het was alsof hij zich nog nooit had hoeven scheren. Hij had gelukkig niet van die idioot brede schouders en ze zaten net zo heerlijk in dat trainingsjasje als zijn kont in die chino. Hij stond de schilderijen te bekijken alsof hij alles hier zou willen opeten. Alles behalve haar, for fuck's sake. Hij las alle informatiebordjes. Allemaal!

Ze baalde dat hij daar wél gretig in was.

En toen wenkte hij haar, lachend. Ze haastte zich om bij hem te gaan staan.

'Ik zal dit even voor je vertalen,' zei hij en declameerde vanaf zo'n bordje: 'Deze emotionele uitbarstingen van kleur creëren een beeldtaal die de kijker bestormt en overrompelt, met tot het uiterste doorgedreven vormen, die een ironisch spel spelen met de driedimensionale ruimte.' Toen kreeg hij verschrikkelijk de slappe lach en Amber van pure opluchting ook.

Ineens was de sfeer van de natuurwijntjes terug. Bij een gigantisch vel papier met afgescheurde randen en slordig roodgeverfde hoeken las Feike voor dat het 'een levende uitnodiging' was 'om de creatieve wereld te betreden'. Hij tilde zijn been op alsof hij het papier in wilde stappen en Amber hield hem grinnikend tegen door hem zogenaamd nonchalant, maar rillend van opwinding bij de mouw van zijn jasje te pakken. 'Pas maar op,' zei ze. 'Het is levend papier.'

'Ja, logisch,' zei hij. 'Als kunst een ziel heeft, leeft het.'

Amber las het volgende informatiebordje. 'Oké, wat denk jij dan dat dit kunstwerk wil?' Een stuk bruin karton waar wat snippers glanspapier opgeplakt waren, met, zo te zien, goedkope ducttape.

Hij haalde lachend zijn schouders op. 'Tja, *was will das Werk*?'

Ze las voor: 'Dit kunstwerk wil met symbolische vormen de werkelijkheid omarmen.' Bij dat laatste woord moest ze blozen, tot haar schrik. Ze las snel door: 'Het zijn persoonlijke interpretaties van stellingen uit de

kwantumfysica...' Ze stak haar wijsvinger op: 'Nee, nog niet lachen, het gaat verder!' Ze las weer voor: '...gebaseerd op de ervaringen van de kunstenares in de niet-fysieke ruimte, waartoe zij toegang krijgt via meditatie'.

Hij was even stil. 'Wauw,' zei hij toen, met die Gouden Kalf-lach van hem. 'We have reached peak informatiebordje. We gaan.'

Ze moesten door de galeriewinkel naar de uitgang, en daar vlak naast bleek nog een installatie te zijn die niet bij de groepstentoonstelling hoorde. Een kunstenares had een zijkapel van de voormalige kerk vol draad van dikke rode wol gespannen, kriskras door de ruimte, een dichtgeweven driedimensionaal web. Langs de drie muren had ze een mensbreed, menshoog gangetje vrijgehouden zodat je door het voormalige kapelletje heen kon lopen, als door de tunnel van een enorme spin. Amber stapte erin, want als je eenmaal zag dat dat kon, kon je het niet níet doen.

De draad zonder begin of eind zat met een soort nietjes aan de grond vast, en met haken aan de ruwe bakstenen muren, waar ook oude, lege schilderijlijsten aan hingen. Aan de enige kant waar geen muur was, tussen de ingang en de uitgang, hing zo'n lijst magisch zwevend, gevangen in het dikke rode wolweb. Midden in de ruimte, onbereikbaar, stonden een tafel en een stoel. De draden vormden een huisje waar je niet in kon, en niet uit. Een huis van kunst. Als je bij de achtermuur stond, waren in- en uitgang onzichtbaar; dan was er alleen maar dat web van wol, zo felrood dat het hele kunstwerk licht leek te geven.

Feike kwam naast haar staan, op de plek waar het leek alsof ze nooit meer weg konden uit het zachte bloedrode web. Het was alsof ze in iemands brein stond, in iemands droom.

Bij café Mahlzeit Kreuzberg, even verderop, hingen omgekeerde bloempotten aan het plafond waar nog de kerstlampjes van vorige maand uit slingerden, van pot tot pot. Feike bestelde: zij wilde bananenbrood, hij nam tomatensoep. Toen hij ermee tegenover haar kwam zitten, kon ze niet laten te vragen: 'Heb je soms iets gezien waar je soep overheen wil gooien? Net als die klimaatactivisten laatst in Londen, bij die Van Gogh?'

Die lach. 'Zonde van de soep! Al zijn er inderdaad wel mensen die de klimaatacties willen uitbreiden van oude beroemde schilderijen naar moderne kunst.'

'Contemporaine kunst was dit, hè,' verbeterde ze plagerig. 'Hedendaagse kunst.'

'O ja? Maar goed, die schilderijen daar – als je er soep overheen gooit ziet niemand het verschil met hoe ze er daarvoor uitzagen. Er was in die hele galerie maar één kunstwerk dat überhaupt een klimaatactie waard zou kunnen zijn, en dat was dat wolweb van Chiharu Shiota.'

'Maar dat was móói!' zei Amber tot haar eigen verbazing.

'Ja, dat was het enige mooie. Daarom juist! Ook wat mooi is, wordt bedreigd; daar gaat het juist om, dat is wat zo'n actie laat zien. Alles wordt bedreigd.' Hij roerde zijn soep door, nam een hap en keek daarna goedkeurend in zijn kommetje. Wat zat hij er mooi bij, hij zag er niet be-

paald bedreigd uit. Waarom was hij niet naast haar op de bank komen zitten, dij aan dij, knie aan knie, waarom had ze dat niet voor elkaar gekregen? Uit plotselinge, onberaden narrigheid zei ze: 'Mijn ouders vragen altijd waarom klimaatactivisten geen rechtse hobby's aanvallen.'

Daar had je het al. Nou had ze haar ouders in de strijd gegooid, de sfeer kon definitief niet sekslozer meer worden: ze had zichzelf tot jonge fan gedegradeerd, tot groupie.

Het was wel waar van haar ouders, die vroegen dat bij elke soepactie, maar ze deden dat met een raar soort ironie. Alsof ze zich verplaatsten in mensen die op een andere manier van kunst hielden dan zijzelf. Haar ouders waren natuurlijk niet bepaald links. Haar vader misschien nog een beetje, althans, misschien dat die dat nog dacht van zichzelf.

Feike antwoordde op de toon van een acteur in een persconferentie die dezelfde vraag al honderd keer had gehoord. 'Ja, dat zeggen mensen vaak. Maar welke rechtse hobby, en wat moeten we dan doen? Vuurwerk op het veld gooien bij een voetbalwedstrijd? Daar kijkt niemand van op.'

Hé, het was ineens 'we'. Misschien steunde hij de activisten niet alleen, maar zat hij er zelf bij.

'Maar de essentie,' ging hij verder, 'is dat beeldende kunst geen linkse hobby is. Veel moderne – sorry, hedendaagse kunst gáát wel over het klimaat, maar de meeste musea hebben geen enkel klimaatbeleid en worden gesponsord door de fossiele industrie. Het kost ontzettend veel energie om de temperatuur en luchtvochtigheid in